

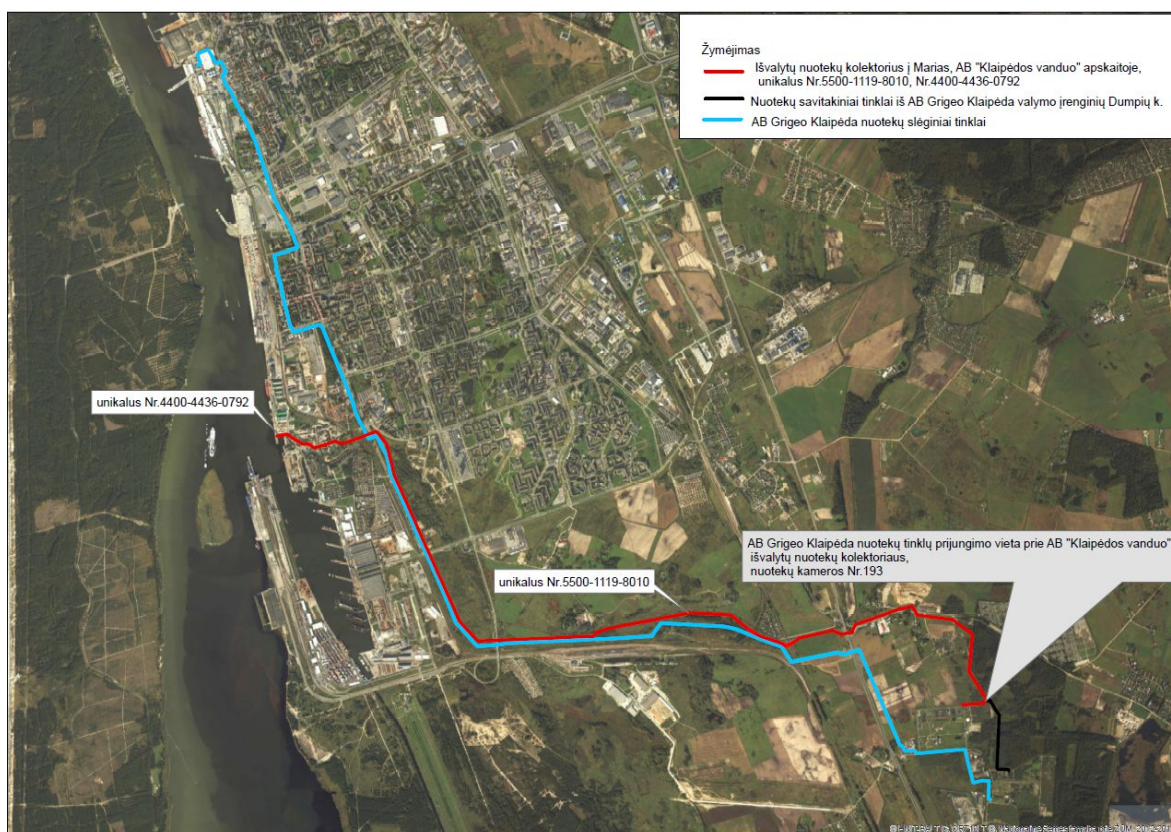
AB „GRIGEO KLAIPĖDA“ VIDINĖS TYRIMO KOMISIJOS IŠVADOS DĖL BENDROVĖS IŠLEIDŽIAMŲ NUOTEKŲ

2020 m. vasario 11 d., Klaipėda

1. Techninė dalis

- 1.1. Komisija nustatė, jog nei iš AB „Grigeo Klaipėda“ (Bendrovė) teritorijos Nemuno g. 2 Klaipėdos mieste, nei iš Bendrovei nuosavybės teise valdomos nuotekų valyklos Dumpių k. mechanškai ar biologiškai išvalytos nuotekos negalėjo tiesiogiai patekti į Kuršių marias. Iš teritorijos Nemuno g. 2, Klaipėdos mieste visos nuotekos buvo surenkamos ir spaudimine nuotekų transportavimo linija tekėjo į nuotekų valyklą Dumpių k.; Dumpių k. esančios mechanškai ir biologiškai apvalytos nuotekos buvo transportuojamos į AB „Klaipėdos vanduo“ apvalytų nuotekų kolektorių (nuotekų kamera Nr. 193). Po to, su iš AB „Klaipėdos vanduo“ išvalytais nuotekomis susimaišiusios AB „Grigeo Klaipėda“ apvalytos nuotekos apie 10 km uždaru kanalu ištekėdavo į Kuršių marias (pav. Nr. 1).

Pav. Nr. 1.

- 1.2. Nustatyta, jog iš Nemuno g. 2, Klaipėdoje vykdomos kartono popieriaus gamybos apyvartinis technologinis vanduo į spaudyminę nuotekų transportavimo liniją patenka po valymo flotatoriumi, kuriame sugaudoamos suspenduotos medžiagos;
- 1.3. Apžiūros metu nustatyta nuotekų valymo schema: iš Nemuno g. 2, Klaipėdos mieste, į Dumpių k. esančią nuotekų valyklą atkeliauja apvalytos nuotekos, kurios patenka į nuotekų paskirstymo kamerą (žymėjimas „1“ pav. Nr. 3), po to – į pirminį nusodintuvą (žymėjimas „2“ pav. Nr. 3), iš jo – į nusiurbimo šulinį (žymėjimas „3“ pav. Nr. 3), iš kurio P1b siurbliu gali būti transportuojamos trimis sklendėmis (žymėjimas pav. Nr. 2):
- 1.3.1. Sklendė, kuria mechanškai apvalytos nuotekos gali būti nukreipiamos atgal į nuotekų paskirstymo kamerą;
- 1.3.2. Sklendė, kuria mechanškai apvalytos nuotekos nukreipiamos į biologinio valymo įrenginį;

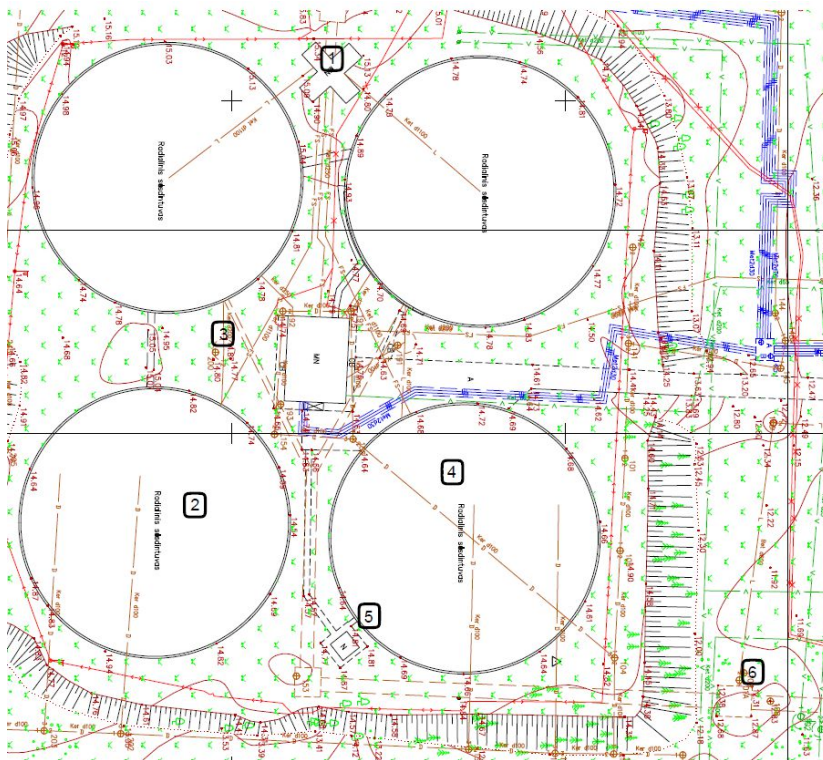
1.3.3. Avarinio darbo režimo sklendė, kurios pagalba mechaniškai apvalytos nuotekos gali būti nukreipiamos į avarinį nuotekų išleidimo kanalą.

Biologiškai išvalytos nuotekos patenka į antrinį nusodintuvą (žymėjimas „4“ pav. Nr. 3), iš kurio patenka į nuotekų išleidimo kanalą.

Pav. Nr. 2.

Pav. Nr. 3.

- 1.4. Išvalyto vandens mėginiai imami iš antrinio išvalytų nuotekų nusodintuvo (žymėjimas „5“ pav. Nr. 3). Apžiūros vietoje metu nustatyta, jog P1b siurblio avarinės sklendės atidarymo metu mechanškai apvalytos nuotekos susimaišo su biologiškai apvalytomis nuotekomis už vandens kokybės mėginių paėmimo vietas.
- 1.5. Apžiūros metu nustatyta, jog visos apvalytos nuotekos apskaitomos nuotekų išleidimo kanale (žymėjimas „6“ pav. Nr. 3), nuotekoms apeiti nuotekų išleidimo kanalo apskaitos mazgą galimybės nėra.
- 1.6. Nuo 2020 m. sausio 7 d. 15.00 val. visos AB „Grigeo Klaipėda“ nuotekos buvo nukreiptos (perjungtos) į AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų sistemą, Bendrovės nuotekų tiekimas į spaudiminę nuotekų transportavimo liniją nutrauktas.
- 1.7. Bendrovės valymo įrenginiai Dumpiuose buvo įrengti apie 1976 metus (tikslų duomenų neturime) (schema, datuota 2000 metais). Schemoje matomi betoniniai nuotekų kanalai, įrengti valymo įrenginių statybos metu. Tikslī technologinė kanalų paskirtis turimais dokumentais nenustatyta.
- 1.8. 2004 metais Bendrovė modernizavo nuotekų valymo įrenginius įrengiant biologinį nuotekų valymą. Projektinės dokumentacijos nebuvo rasta.
- 1.9. 2012 metais Bendrovės nuotekų valymo įrenginiai buvo rekonstruoti, įrengiant avarinio darbo režimo sklendę siekiant užtikrinti stabilų biologinio valymo įrenginių darbą. Avarinio darbo režimo vamzdis ir sklendė yra įprastai įrengiami tokio tipo valymo įrenginiuose, kur yra biologinis nuotekų valymas. Avarinio darbo režimo vamzdžio ir sklendės (ne) teisėtumo Bendrovė negali nei patvirtinti, nei paneigti, kadangi neturėjo iki tyrimo ataskaitos pabaigimo šiam faktui nustatyti reikalingos dokumentais pagrįstos informacijos
- 1.10. Kartono popieriaus gamyba, nuotekų kiekis

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nuotekų kiekis per metus, kub. m.	776 797	830 680	878 204	946 478	1 021 205,4	942 300	986 700
Kartono popieriaus gamybos kiekis per metus, t	102 404	105 271	104 130	96 250	120 444	115 736	114 025

2. Bendrovės nuotekos perduodamos į AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų tinklus.

- 2.1. Bendrovės nuotekos į AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų tinklus buvo perduodamos 2017-11-02 Bendrovės ir AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų transportavimo sutarties Nr. P04-201700006 pagrindu. Minėta sutartimi Bendrovei buvo suteikta teisė nukreipti iki 1 335 000 m³/metus arba 3 658 m³/parą nuotekų transportavimui į AB „Klaipėdos vanduo“ savitakinį apvalyto vandens kolektorių (Sutarties 2.1 punktą) AB „Klaipėdos vanduo“ taip pat įsipareigojo atlikti nuotekų išleidimą slėginių linijų ištuštinimui. AB „Klaipėdos vanduo“ įsipareigojo vykdyti faktinę atitekančių nuotekų užterštumo kontrolę (Sutarties 3.1.2. punktą). Bendrovė įsipareigojo išleisti nuotekas į savitakinį apvalyto vandens kolektorių neviršijant išduoto TIPK nustatytų teršiančių medžiagų koncentracijų.
- 2.2. Bendrovės nuotekų ir AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų kiekio suvestinė už 2012-2019 metų laikotarpį.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bendrovės nuotekų kiekis per metus (kub. m.)	721 888	776 797	830 680	878 204	946 478	1 021 205,4	942 300	986 700

AB „Klaipėdos vanduo“ Dumpių valykloje išvalytų nuotekų kiekis per metus (kub. m.)	17 160 000	15 300 000	14 300 000	14 970 000	15 100 000	16 930 000	13 315 000	nėra duomenų
Bendras AB „Klaipėdos vanduo“ išvalytų nuotekų kiekis per metus (kub. m.)	17 160 000	15 536 000	14 700 000	15 540 000	15 850 000	17 930 000	13 904 000	nėra duomenų
Bendrovės nuotekų per metus ir AB „Klaipėdos vanduo“ Dumpių valykloje per metus išvalytų nuotekų kiekio santykis (%)	~4,2	~5,08	~5,81	~5,87	~6,27	~6,03	~7,08	nėra duomenų
Bendrovės nuotekų per metus ir bendro AB „Klaipėdos vanduo“ per metus išvalytų nuotekų kiekio santykis (%)	~4,2	~5	~5,65	~5,65	~5,97	~5,7	~6,78	nėra duomenų
AB „Klaipėdos vanduo“ metinio pranešimo komentaras dėl Bendrovės priimtų nuotekų kiekio	Iš Bendrovės priimtų transportuoti apvalyto vandens kolektoriais nuotekų kiekis sumažėjo 124,8 tūkst. kub. m. arba 15%.	Iš Bendrovės priimtų transportuoti apvalyto vandens kolektoriais nuotekų kiekis padidėjo 11,2 tūkst. kub. m. arba 9,9%.	Iš Bendrovės priimtų transportuoti apvalyto vandens kolektoriais nuotekų kiekis padidėjo 53 tūkst. kub. m. arba 6,9%.	Iš Bendrovės priimtų transportuoti apvalyto vandens kolektoriais nuotekų kiekis padidėjo 50 tūkst. kub. m. arba 6%.	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų

- 2.3. Atsižvelgiant į aukščiau nurodytus duomenis, darytina išvada, kad Bendrovės nuotekų dalis bendrame AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų kiekyje per 2012-2019 metų laikotarpį sudarė 4,2-7 procentus.
- 2.4. 2020-01-14 Bendrovė raštu kreipėsi į AB „Klaipėdos vanduo“ paprašydama pateikti duomenis apie valomų nuotekų kiekius, procentinę sudėtį, taip pat mėginių, paimtų išvalytų nuotekų išleidimo į Kuršių marias vietoje, tyrimų rezultatus. AB „Klaipėdos vanduo“ atsisakė pateikti šią informaciją.
- 2.5. 2020-01-15 Bendrovė raštu kreipėsi į Aplinkos apsaugos departamentą (toliau – AAD) su prašymu pateikti duomenis apie Kuršių marių vandens mėginių duomenis už laikotarpį nuo 2012-01-01 iki 2020-01-01. 2020-01-20 AAD raštą persiuntė Aplinkos apsaugos agentūrai, kuri 2020-01-29 raštu informavo, kad, vykdydama valstybinį Baltijos jūros ir Kuršių marių monitoringą, ji ima vandens ir dugno nuosėdų mėginius netoli AB

„Klaipėdos vanduo“ priklausančio vamzdyno (monitoringo vieta 3B) bei atsuntė 2012-01-01 - 2019-12-31 periodu vykdyto valstybinio aplinkos monitoringo ties 3B tyrimų vieta duomenis (bendrieji fizikiniai-cheminiai rodikliai, specifiniai teršalai vandenyje ir dugno nuosėdose, zooplanklono ir zoobentosos duomenys).

- 2.6. 2020-01-20 Bendrovė raštu kreipėsi į AB „Klaipėdos vanduo“ paprašydama pateikti duomenis apie AB „Klaipėdos vanduo“ Dumpių valykloje išvalytų nuotekų kiekį per 2019 metus bei bendrą AB „Klaipėdos vanduo“ išvalytų nuotekų kiekį per 2019 metus. AB „Klaipėdos vanduo“ atsisakė pateikti šią informaciją.

3. **AB „Klaipėdos vanduo“ Dumpių nuotekų valykla**

- 3.1. AB „Klaipėdos vanduo“ eksploatuojamoje Dumpiuose esančioje nuotekų valykloje išvalomos Klaipėdos mieste, Gargžduose, Priekulėje, Jakuose, Ginduliuose, Slengiuose, Karklėje, Agluonėnuose, Ketvergiuose ir Doviliuose surinktos nuotekos. Per 2018 m. Dumpių nuotekų valykloje išvalyta 13,315 mln. m³ nuotekų. 2018 m. į nuotekų valyklą Dumpiuose perdirbimui atvežta 7 939,6 t. skystųjų atliekų.¹

4. **Bendrovės nuotekų biocheminė sudėtis iki Kuršių marių**

- 4.1. Bendrovės popieriaus gamybos proceso metu perdirbant makulatūrą susidarantių nuotekų suspenduotas medžiagas sudaro smulkus plaušas, kuris savo **biochemine sudėtimi yra panašus į pūvančią medieną miške**. Be to, plaušas jau buvo nusodintas ir pašalintas mechaninio valymo įrenginiuose. Nuotekose BDS-ą sudaro tik tirpios organinės medžiagos, kurių tikėtina didžiąją dalį sudaro krakmolai, esantis perdirbamoje makulatūroje, naudojamas ir maisto pramonėje.
- 4.2. Biodegradacija yra natūralus gamtos procesas, kuris vyksta lėčiau (natūraliai) nei valymo įrengimuose, - kur sukuriamos palankiausios sąlygos biodegradacijos procesui vykti greičiau. Biologinio valymo tikslas - pasitelkus aktyviajame dumble gyvenančias bakterijas išvalyti organinės kilmės (anglies ir vandenilio junginius) medžiagas ir maistmedžiagas (azotą ir fosforą). Azoto ir fosforo junginiai yra vienos iš pagrindinių maistingųjų medžiagų, būtinos kiekvienam gyvam organizmui, šių medžiagų poveikis vandens ekosistemoms priklauso nuo jų kiekio. Tam, kad valymo procesas vyktų greičiau ir efektyviau, papildomai į biologinio valymo baseiną paduodamas šiltas oras, nes bakterijos jį naudoja minėtų medžiagų oksidavimui. Net ir visai biologiškai nevalytos nuotekos natūraliai gamtoje, konkrečiu atveju Kuršių marių vandenyje oksiduojamos.
- 4.3. Bendrovės nuotekos, patekusios į AB „Klaipėdos vanduo“ kolektorių ir susimaišiusios su AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekomis, AB „Klaipėdos vanduo“ priklausančiais nuotekų tinklais (uždaru kanalu) tekėjo daugiau nei 10 kilometrų ir tik po to pateko į Kuršių marias (gamtą/aplinką). Jų tekėjimo 10 kilometrų AB „Klaipėdos vanduo“ priklausančiu uždaru kanalu procesas truko apie 4 valandas. Jo metu taip pat vyko šių biologiškai neišvalytų ir susimaišiusių su išvalytais nuotekomis skaidymosi (valymosi) procesas.
- 4.4. Iš Bendrovės gamyklos į Dumpius atitekančiose nuotekose vyksta natūralūs biocheminiai procesai, kurių dėka nuotekų užterštumas krenta (BDS7 atveju – 38%). Daroma prielaida, kad panašus procesas vyksta ir Bendrovės apvalytoms nuotekoms susimaišius su AB „Klaipėdos vanduo“ išvalytais nuotekomis, ir tekant 10 km kanalu iki Kuršių marių. Kitaip tariant, AB „Klaipėdos vanduo“ vamzdis – natūralaus nuotekų valymosi proceso dalis, o ne tik transportavimo priemonė.
- 4.5. Bendrovė ketina, pasitelkusi nepriklausomus ekspertus, atlikti proceso modeliavimą nuo to taško, kur jos iš dalies neišvalytos nuotekos pateko į AB „Klaipėdos vanduo“ apvalytų nuotekų kolektorių iki AB „Klaipėdos vanduo“ išleistuvo prie Kuršių marių.
- 4.6. Nuo 2020-01-07 dienos iki 2020-01-21 dienos AB „Klaipėdos vanduo“ atliko AB „Grigeo Klaipėda“ gamybinių nuotekų kokybės laboratorinius tyrimus. Nuotekų mėginiai imti Nemuno g. 2, Klaipėda mėginių paėmimo taške. **Sunkiųjų metalų koncentracijos, visiškai nevalytose nuotekose, neviršija didžiausios leidžiamos koncentracijos nuotekoms išleidžiamoms į gamtinę aplinką, išskyrus Zn, kurio rodiklis šiek tiek viršija ir negalėtų būti išleidžiamas be valymo.** Sunkieji metalai į nuotekų vandenį gali patekti perdirbant pagrindinę Bendrovės žaliavą – makulatūrą, kurioje sunkiųjų metalų kiekis yra minimalus.
- 4.7. **Darytina išvada, kad net visiškai nevalytose gamybinėse nuotekose sunkiųjų metalų kiekis neviršija leidžiamų didžiausių koncentracijų.** Žr. Lentelę žemiau:

¹ Žiūrėti: 2018 m. AB „Klaipėdos vanduo“ metinis pranešimas, pateiktas 2019 m. vasario 8 d., interneto prieiga - <https://www.klaipeda.lt/data/public/uploads/2019/05/klaipedos-vanduo-metinis-pranesimas.pdf>; Pastaba: 2019 m. metinis pranešimas dar nėra paskelbtas.

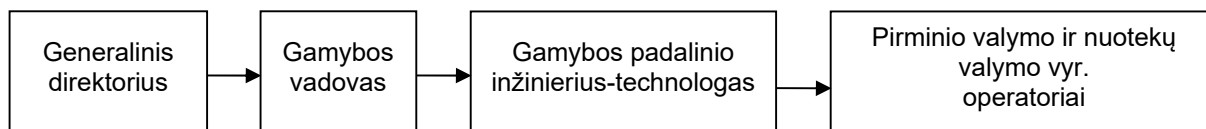
Kontroliuojamų medžiagų didžiausia leidžiama koncentracija (DLK) (Nuotekų tvarkymo reglamentas, patvirtintas Aplinkos ministro):

Rodikliai	Zn, mg/l	Cu, mg/l	Cr, mg/l	Ni, mg/l	Cd, mg/l	Pb, mg/l	Hg, mg/l
Normatyvas DLK į nuotekų surinkimo sistemą	3	2	2	0,500	0,100	0,500	0,010
Normatyvas DLK į gamtinę aplinką	0,4	0,5	0,5	0,200	0,040	0,100	0,002
Faktiniai nevalytų (iš gamyklos išeinančių) nuotekų rodikliai, vidurkis už 2020 01 07-21 d.	0,648	0,200	0,016	0,0164	0,0028	0,0346	0,0004
Faktinių visiškai nevalytų iš gamyklos išeinančių nuotekų rodiklių palyginimas su DLK normatyvu į gamtinę aplinką	1,6 karto daugiau	2,5 karto mažiau	31,2 karto mažiau	12,2 karto mažiau	14,3 karto mažiau	2,9 karto mažiau	5 kartai mažiau

5. **Bendrovės nuotekų valymo proceso vadybos procedūra ir atsakingi asmenys.**

5.1. 2014-02-03 Bendrovės generalinis direktorius patvirtino integruotą procedūrą, septintasis leidimas 2014, Integruota vadybos sistema NUOTEKŲ VALYMO PROCESO VADYBA IPR-09:2014 (toliau - Sistema IPR-09:2017).

5.2. Joje nustatyta proceso valdymo struktūrinė schema:

5.3. Bendrovės vadovai ir jų vadovavimo Bendrovei laikotarpiai.

Bendrovės vadovas (generalinis direktorius)	nuo	iki
Arūnas Pasvenskas	1994-08-09	2013-06-10
Vidas Beržonskis	2013-06-11	2019-05-17
Vidmantas Mačiukas	2019-05-18	2019-06-10
Robertas Krutikovas	2019-06-11	2019-12-02
Tomas Eikinas	2019-12-03	

5.4. Nuo 2012 metų Bendrovės biologinių nuotekų įrenginių eksploatacija ir nuotekų valymo proceso organizavimas ir kontrolė buvo priskirti Bendrovės gamybos padalinio kompetencijai ir veiklai, o šiam padalinii vadovavo Gamybos vadovas (vėliau pareigos pakeistos į gamybos direktorių), vadovaudamasis Bendrovės Gamybos direktoriaus pareiginiais nuostatais. Šiose pareigose nuo 2011-05-30 iki 2019-05-17 dirbo Jonas Garalis. Jis buvo atsakingas už gamybos padalinio darbo organizavimą, gamybos technologinio proceso kontrolę, žaliavų (medžiagų) savalaikį užsakymą, žaliavų (medžiagų) tikslinį panaudojimą.

5.5. Nuo 2013-06-11 iki 2019-05-17 Bendrovei vadovavo Vidas Beržonskis, kuris buvo atsakingas už Bendrovės nuotekų valymo procedūrų patvirtinimą ir įgyvendinimą.

6. Bendrovės teisinė pozicija

- 6.1. Neneigdamas jai kylančios teisinės atsakomybės, Bendrovė tvirtina, kad veiksmai ir sprendimai, susiję su Bendrovės valymo įrenginių naudojimu kai kuriais atvejais ne pagal paskirtį, t.y. apeinant biologinio valymo įrenginius, ko pasėkoje dalis biologiškai neapdorotų nuotekų patekdavo į AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų tinklus, didžiąja dalimi buvo atlikti tuo laikotarpiu, kai įmonei vadovavo tuometinis Generalinis direktorius Vidas Beržonskis, o už nuotekų valymo barą buvo atsakingas Bendrovės gamybos direktorius Jonas Garalis. Juos pakeitę vadovai objektyviai negalėjo žinoti ir, bent jau Bendrovės žiniomis, nežinojo apie egzistavusias problemas faktą, o net, jei ir žinojo, kad tokia problema egzistuoja, tai nežinojo jos masto, intensyvumo, trukmės, o taip pat kokiu būdu ir (ar) priemonėmis ji sprendžiama.
- 6.2. Abu šie asmenys iš Bendrovės buvo atleisti, nustačius jų neteisėtos veiklos faktus. Komisijos žiniomis, Bendrovė reikalauja iš minėtų vadovų milijoninės žalos dėl jų sudaryto Bendrovės interesams prieštaraujančių sandorių, susijusių su dažų ir krakmolo pirkimu, atlyginimo. Pakeitus abiejų įmonių vadovus ir atnaujinus žaliavų pirkimo sutartį, UAB „Algol Chemicals“ tiekiamų dažų kaina Bendrovei sumažėjo trečdaliu.
- 6.3. Bendrovė šiuo metu atlieka vidinį teisinį ir finansinį tyrimą dėl buvusių vadovų ir kitų veiksmų bei sandorių, susijusių su chemijos, logistikos ir kitų paslaugų įsigijimo, siekiant nustatyti, ar šie sandoriai nebuvo Bendrovei finansiškai nuostolingi ir ekonomiškai nenaudingi

7. Žalos gamtai (aplinkai) kompetentingų institucijų ir ekspertinio vertinimo rezultatai

- 7.1. Bendrovė prisiima teisinę atsakomybę už vykdytą dalies biologiškai neišvalytų nuotekų leidimą į AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų kolektorių, o šiuo veiksmu gamtai (aplinkai) padaryta žala turi būti atlyginta, jos mastą nustačius remiantis ekspertiniais skaičiavimais pagal mėginių išleidimo į Kuršių marias vietą rezultatus bei nustatant visas civilinės atsakomybės sąlygas.
- 7.2. **2020-01-16 Aplinkos apsaugos agentūros paskelbė „Daugiametės Kuršių marių būklės ir tyrimų ties AB „Klaipėdos vanduo“ išleistuvu apžvalgą (toliau – Apžvalga), kurioje nurodė, kad daugiamečių (2000-2019 m.) tyrimų rezultatai neparodė išskirtinai blogesnės ekologinės ir cheminės būklės ties „Klaipėdos vanduo“ išleistuvu.² Valstybinio aplinkos monitoringo duomenys 2000-2019 m. laikotarpiu parodė, kad daugiamečių reikšmingos bendrojo azoto kaitos tendencijos Klaipėdos sąsiauryje ties AB „Klaipėdos vanduo“ išleistuvu³ nėra, o centrinėje Kuršių marių dalyje azoto koncentracijos pastaraisiais metais didėja⁴.**
- 7.3. Apžvalgoje nurodyta, kad siekiant įvertinti „Grigeo Klaipėda“ galimai leistų nevalytų nuotekų poveikį Kuršių marių ir Baltijos jūros aplinkai, buvo įvertintos daugiamečių maistingųjų medžiagų – bendrojo azoto ir fosforo – ir pavojingų medžiagų koncentracijų pasiskirstymo tendencijos Klaipėdos sąsiauryje, ties „Klaipėdos vanduo“ išleistuvu. Palyginimui taip pat pateiktos bendrojo azoto ir fosforo koncentracijų daugiamečių tendencijos centrinėje marių dalyje Nemuno poveikio zonoje, Kuršių marių vandens išplitimo Baltijos jūros zonoje ir pietinėje Baltijos jūros priekrantės dalyje, kuri daugiau atspindi bendrą taršos Baltijos jūroje mastą.
Aplinkos apsaugos agentūra nurodė, kad apibendrinant galima teigti, jog daugiamečių (2000-2019 m.) tyrimų rezultatai neparodė išskirtinai blogesnės ekologinės ir cheminės būklės ties „Klaipėdos vanduo“ išleistuvu. Ekologinė Kuršių marių (ypač, centrinės jos dalies) būklė labiausiai priklauso nuo Nemuno nuotėkio ir atnešamų maistingųjų medžiagų krūvių, tuo metu šiaurinėje Kuršių marių dalyje dažna jūrinio vandens prietaka atneša žemesnes maistingųjų medžiagų koncentracijas turinčias vandens mases. Šiaurinės Baltijos jūros priekrantės (šiauriau Klaipėdos) vandens kokybei poveikį turi į Baltijos jūrą išnešami eutrofikuoti Kuršių marių vandenys, tuo metu pietinė Baltijos jūros priekrantė (piečiau Klaipėdos) veikiama iš pietinės Baltijos jūros dalies atnešamų vandens dėl dominuojančių šiaurės ir šiaurės rytų krypties vandens srovių.

² Interneto prieiga - <http://gamta.lt/cms/index?rubricId=8a2c8fdf-bdce-4261-8d53-224a5134b813>

³ Aplinkos apsaugos agentūra, vykdydama valstybinį Baltijos jūros ir Kuršių marių monitoringą, ima vandens ir dugno nuosėdų mėginius netoli AB „Klaipėdos vanduo“ priklausančio vamzdžio (monitoringo vieta 3B). Vandens mėginiai bendriesiems (vandens temperatūra, druskingumas, maistingosios medžiagos) rodikliams nustatyti šioje tyrimų vietoje imami iki 10 kartų per metus (nuo vasario iki lapkričio mėn., kartą per mėnesį), specifinių teršalų vandenyje ir dugno nuosėdose analizei – 3-4 kartus per metus. Monitoringo vietos 3B koordinatės: 55,6633 platumos ir 21,1466 ilgumos.

⁴ Didesnės azoto koncentracijos susijusios su padidėjusiu Nemuno nuotėkiu. 2017 m. matuotas didžiausias per 23 metų laikotarpį Nemuno debitas ir bendrojo azoto apkrovos iš Nemuno baseino. Tai, kad didesnės azoto koncentracijos 2017-2018 m. matuotos ir Baltijos jūroje, rodo bendrą Baltijos jūros būklę ir atnešamas azoto apkrovas iš pietrytinės Baltijos jūros dalies. Tuo metu bendrojo fosforo vidutinės daugiamečių koncentracijos reikšmingai mažėjo visose tiriamose Kuršių marių ir Baltijos jūros stotyse ir rodo teigiamą miestų valyklų modernizavimo poveikį.

- 7.4.** 2020-01-08 Aplinkos apsaugos agentūra papildomai paėmė paviršinio ir priedugnio vandens mėginius, atliko matavimus ir tyrimus ties „Klaipėdos vanduo“ išleistuvu, aukščiau (piečiau) išleistuvo, žemiau (šiauriau) išleistuvo ir foninėje stotyje. Klaipėdos sąsiaurio būklė vertinta vadovaujantis Paviršinių vandens telkinių būklės vertinimo metodika, pagal bendrojo azoto ir bendrojo fosforo koncentracijas⁵.
- 7.5.** 2020-02-05 Bendrovė raštu kreipėsi į Aplinkos apsaugos departamentą su prašymu parengti ir patvirtinti jai taikytiną aplinkos atkūrimo priemonių planą, kuris yra reikalingas, atsižvelgiant į tai, kad, atsiradus žalai aplinkai, Bendrovei kyla pareiga nedelsiant imtis visų būtinų veiksmų, užtikrinančių teršalų ir (arba) kitų žalingų veiksmų skubią kontrolę, sulaikymą, pašalinimą ar kitokį valdymą, siekiant sumažinti ar išvengti didesnės žalos aplinkai ir neigiamo poveikio žmonių sveikatai ar tolesnio jų pablogėjimo. Bendrovė yra pasirengusi Aplinkos apsaugos departamento parengtą aplinkosauginių priemonių planą įgyvendinti kaip galima greičiau su tikslu atkurti pirminę aplinkos būklę bei atlyginti jos padarytą, objektyviai nustatytą, ekspertiniais skaičiavimais pagrįstą žalą.
- 7.6.** 2020-02-10 Bendrovė gavo Aplinkos apsaugos departamento rašto, kuris adresuotas Aplinkos apsaugos agentūrai, dėl Bendrovės pateikto siūlymo dėl atkūrimo priemonių plano parengimo, kopiją. Minėtu raštu Aplinkos apsaugos departamentas paprašė Aplinkos apsaugos agentūros atlikti paviršinio vandens telkinio – Kuršių marių – ekologinės būklės ar ekologinio potencialo bei cheminės būklės pablogėjimo įvertinimą, tam, kad būtų atliktas Bendrovės tariamai neteisėtų veiksmų neigiamo poveikio aplinkai bei kitiems aplinkoms elementams reikšmingumo vertinimas, bei pagal vykdomą valstybinį aplinkos monitoringą ir kitus atliekamus aplinkos elementų tyrimus, pateikti kitą informaciją ir išvadas, kurios gali būti reikšmingos aplinkos atkūrimo priemonių nustatymui.

⁵ Žiūrėti: Aplinkos apsaugos agentūros „Daugiametės Kuršių marių būklės ir tyrimų ties AB „Klaipėdos vanduo“ išleistuvu apžvalga.